

Kwiecień 2018 roku

Niniejsze zestawienie nie jest wiążące dla Trybunału i nie ma charakteru wyczerpującego

Detencja nieletnich migrantów pozostających pod opieką

Zob. również zestawienia [„Detencja nieletnich migrantów bez opieki”](#) i [„Migranci w areszcie”](#)

„[N]adzwyczajna wrażliwość dziecka jest czynnikiem decydującym i ma pierwszeństwo przed aspektami wiążącym się ze statusem nielegalnego imigranta (...). ... [D]zieci mają specyficzne potrzeby związane bezpośrednio z ich wiekiem i brakiem samodzielności, jak również z ich statusem osób ubiegających się o azyl. [Europejski] Trybunał (Praw Człowieka) zauważa ponadto, że Konwencja Praw Dziecka zachęca Państwa do podjęcia odpowiednich kroków w celu zagwarantowania dziecku o nadanie statusu uchodźcy ochrony i pomocy humanitarnej bez względu na to, czy dziecko jest samo, czy towarzyszą mu jego rodzice (...).” (wyrok [Popov przeciwko Francji](#) 19 stycznia 2012 roku, § 91)

„Stopień izolacji musi ... być proporcjonalny do celu, jaki władze zamierzają osiągnąć, mianowicie do wyegzekwowania decyzji o wydaleniu ... Z orzecznictwa Trybunału wynika, że kiedy sprawa dotyczy rodzin, władze dokonując oceny proporcjonalności muszą uwzględniać najlepiej pojęty interes dziecka. W związku z tym ... obecnie istnieje szeroki konsensus - także w obszarze prawa międzynarodowego - popierający ideę, aby przy podejmowaniu decyzji dotyczących dzieci, ich najlepiej pojęty interes uznawać za najważniejszy (...) [O]chrona najlepiej pojętego interesu dziecka polega zarówno na tym, aby w miarę możliwości rodzina była razem, jak również na rozważaniu możliwości stosowania środków alternatywnych po to, aby zatrzymanie (detencja) małoletnich było jedynie środkiem ostatecznym” (wyrok [Popov przeciwko Francji](#) 19 stycznia 2012 roku, §§ 140-141).

Warunki detencji

[Muskhadzhiyeva i Inni przeciwko Belgii](#) (zob. także poniżej w punkcie „Pozbawienie wolności”) 19 stycznia 2010 roku

W październiku 2006 roku, po ucieczce z Groznego (Czeczenia), skarżący – matka i jej czworo dzieci (w tamtym czasie odpowiednio w wieku siedmiu miesięcy, trzech i pół roku, pięciu i siedmiu lat), obywatele rosyjscy pochodzenia czeczeńskiego – dotarli do Belgii, gdzie ubiegali się o azyl. Ponieważ spędzili trochę czasu w Polsce, polskie władze zgodziły się ich przejąć na mocy rozporządzenia Dublin II¹. W związku z tym władze belgijskie wydały decyzję odmawiającą im pozwolenia na pozostanie w Belgii i nakazującą im opuszczenie kraju. W styczniu 2007 roku zostali umieszczeni w zamkniętym ośrodku

¹ „System Dubliński” ma na celu określenie które Państwo Członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o azyl złożonego w jednym z Państw Członkowskich przez obywateli państw trzecich. Zob. także zestawienie [„Sprawy Dublińskie”](#)

tranzytowym prowadzonym przez Urząd do spraw Cudzoziemców niedaleko lotniska w Brukseli, gdzie cudzoziemcy (samotni dorośli lub rodziny) byli zatrzymani do czasu ich wydalenia z kraju.

Z uwagi na młody wiek dzieci, czas trwania zatrzymania oraz ich stan zdrowia, potwierdzony przez zaświadczenia lekarskie wydane podczas ich przetrzymywania, Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził, iż warunki, w jakich dzieci były przetrzymywane w zamkniętym ośrodku tranzytowym osiągnęły minimalny poziom surowości wymagany do stwierdzenia **naruszenia Artykułu 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka** (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania). Trybunał przypomniał w szczególności, że nadrzędną kwestią była nadzwyczajna wrażliwość dziecka i miała pierwszeństwo przed statusem nielegalnego cudzoziemca. To prawda, że w rozpatrywanym przypadku czwórka dzieci nie została oddzielona od ich matki, jednak to nie wystarczyło aby zwolnić władze z obowiązku ochrony dzieci. Były one przetrzymywane przez ponad miesiąc w zamkniętym ośrodku, który nie był dostosowany do potrzeb mieszkaniowych dzieci, co zostało potwierdzone przez kilka raportów cytowanych przez Trybunał. Trybunał odniósł się również do obawy dotyczącej stanu zdrowia dzieci, wyrażonej przez niezależnych lekarzy. Trybunał stwierdził, iż **nie doszło do naruszenia Artykułu 3** Konwencji w stosunku do pierwszej skarżącej, zwracając szczególną uwagę na fakt, iż nie została odseparowana od swoich dzieci, a ich stała obecność musiała do pewnego stopnia łagodzić przygnębienie i frustrację, które musiała czuć z powodu niemożności uchronienia dzieci przed warunkami aresztu, to jednak nie osiągnęły one poziomu dotkliwości wymaganego do stwierdzenia, że miało miejsce niehumanitarnie traktowanie.

Kanagaratnam przeciwko Belgii (zob. także poniżej w punkcie „Pozbawienie wolności”)

13 grudnia 2010 roku

Sprawa ta dotyczyła zatrzymania na prawie cztery miesiące do czasu wydalenia w zamkniętym ośrodku tranzytowym, do czasu wydalenia, matki oraz jej trojga dzieci (które w tamtym czasie były odpowiednio w wieku 13, 11 i 8 lat), obywateli Sri Lanki pochodzenia tamilskiego, ubiegających się o azyl, którzy do Belgii przybyli w styczniu 2009 roku.

Trybunał stwierdził, że **doszło do naruszenia Artykułu 3** (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania) Konwencji w stosunku do dzieci. Trybunał w szczególności odnotował, że okoliczności niniejszej sprawy były porównywalne z tymi ze sprawy *Muskhadzhiyevaj i Innych przeciwko Belgii* (zob. powyżej). Trybunał wyraził opinię, że szczególna wrażliwość dzieci, które w wyniku okoliczności związanych z wojną domową w ich ojczyźnie oraz ucieczki doświadczyły traumatycznych przeżyć jeszcze przed przybyciem do Belgii, została również uznana przez belgijskie władze, kiedy ostatecznie członkom rodziny został przyznany status uchodźcy. Poziom ich bezbronności zwiększył się, kiedy po przybyciu do Belgii zostali aresztowani na granicy i umieszczeni w zamkniętym ośrodku do czasu wydalenia. Dlatego też, pomimo faktu, że dzieciom towarzyszyła ich matka, Trybunał stwierdził, że poprzez umieszczenie ich w zamkniętym ośrodku, władze belgijskie naraziły je na uczucie niepokoju i niższości, i z pełną świadomością naraziły na szwank ich rozwój. W konsekwencji sytuacja, której doświadczyły dzieci była równoznaczna z niehumanitarnym i poniżającym traktowaniem. Trybunał stwierdził jednak, że **nie doszło do naruszenia Artykułu 3** Konwencji w stosunku do matki dzieci. Pomimo, że osłabienie jej roli jako rodzica, zmniejszona zdolność do decydowania o życiu jej dzieci oraz brak możliwości zakończenia ich cierpienia z pewnością naraziły matkę na skrajne uczucia niepewności oraz bezradności, to jednak nie były to wystarczające powody do odstąpienia od stanowiska przyjętego w sprawie *Muskhadzhiyeva i Inni*.

Popov przeciwko Francji (zob. także poniżej w punkcie „Pozbawienie wolności” oraz „Prawo do poszanowania życia rodzinnego”)

19 stycznia 2012 roku

Skarżący, para małżonków z Kazachstanu wraz z dwojgiem ich dzieci ubiegali się o azyl we Francji, lecz ich wnioski zostały odrzucone, podobnie jak wniosek o zezwolenie na pobyt tymczasowy. W sierpniu 2007 roku skarżący i ich dzieci, wówczas pięciomiesięczne i dwuletnie, zostali aresztowani w ich domu i osadzeni w areszcie policyjnym, a następnego dnia przetransportowani na lotnisko Charles de Gaulle w celu powrotu do Kazachstanu. Lot został jednak odwołany, a skarżący wraz z dziećmi zostali zabrani do administracyjnego ośrodka zatrzymań w Rouen-Oissel, przeznaczonego do przyjęcia rodzin.

Trybunał orzekł, że **doszło do naruszenia Artykułu 3** (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania) Konwencji w związku z warunkami zatrzymania dzieci. Stwierdzono w szczególności, że kiedy rodzina została odseparowana od innych zatrzymanych w ośrodku Rouen-Oissel, jedynie dostępne były łóżka z żelazną ramą przeznaczone dla dorosłych, które były niebezpieczne dla dzieci. Nie było również żadnych miejsc do zabawy oraz zajęć przeznaczonych dla dzieci, a automatyczne drzwi do pomieszczeń stanowiły dla nich niebezpieczeństwo. Ponadto Trybunał zauważył, że Komisarz Praw Człowieka Rady Europy oraz Komitet Europejski do spraw Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu (CPT) również podkreślił, że stres, poczucie zagubienia i wroga atmosfera w tych ośrodkach była zła dla małych dzieci, co pozostawało w sprzeczności z międzynarodowymi zasadami ochrony dzieci, według których władze muszą zrobić wszystko, co w ich mocy, aby uniknąć zatrzymywania dzieci na długi czas. Dwutygodniowe zatrzymanie, jakkolwiek samo w sobie nie jest nadmierne może wydawać się bardzo długim okresem dla dzieci mieszkających w środowisku niedostosowanym do ich wieku. Warunki, w jakich dzieci skarżących były zmuszone do życia wraz ze swoimi rodzicami w sytuacji ich szczególnej bezbronności spotęgowanej przez ich zatrzymanie, z pewnością spowodowały im cierpienie oraz miały poważne następstwa psychologiczne. Trybunał stwierdził jednak, że **nie doszło do naruszenia Artykułu 3** Konwencji w zakresie warunków zatrzymania rodziców, zauważając w szczególności, że fakt, iż nie zostali oni oddzieleni od swoich dzieci w czasie ich detencji musiał złagodzić poczucie bezradności, cierpienia i frustracji, które musiał u nich wywołać pobyt w administracyjnym ośrodku zatrzymań.

Mahmundi i Inni przeciwko Grecji

31 lipca 2012 roku

Ta sprawa dotyczyła zatrzymania w ośrodku zatrzymań w Pagani na wyspie Lesbos pary małżonków z Afganistanu oraz towarzyszących im dzieci w wieku dwóch i sześciu lat. Kobieta była w ósmym miesiącu ciąży i w trakcie czasu zatrzymania urodziła w szpitalu na Lesbos. Jej siostrze towarzyszyły czternastoletnie bliźnięta. W sierpniu 2009 roku, po tym jak zostali uratowani przez policję morską z łodzi, która zaczynała tonąć niedaleko wyspy Lesbos, zostali zatrzymani do czasu deportacji.

Trybunał orzekł, iż **doszło do naruszenia Artykułu 3** Konwencji (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania), uznając iż warunki zatrzymania skarżących były równoznaczne z niehumanitarnym i poniżającym traktowaniem. W szczególności zauważył, że po wizycie w Pagani we wrześniu 2009 roku, Komitet Europejski do spraw Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu (CPT) stwierdził, iż ośrodek jest nie do opisania brudny i wyraził ubolewanie nad faktem, że sytuacja nie poprawiła się pomimo „odrażających” warunków zatrzymania, które skrytykował w raporcie z 2008 roku. Trybunał podkreślił również, przede wszystkim brak konkretnego nadzoru nad skarżącymi, pomimo ich szczególnego statusu osób małoletnich oraz kobiety w ciąży. W tej sprawie Trybunał orzekł także, że **doszło do naruszenia Artykułu 13** (prawo do skutecznego środka odwoławczego) Konwencji zauważając w szczególności, że skarżący nie mieli fizycznej możliwości podjęcia jakichkolwiek działań przed sądem w celu złożenia skargi na warunki ich zatrzymania w Pagani.

A. B. i Inni przeciwko Francji (nr 11593/12) (zob. także poniżej w punkcie „Pozbawienie wolności” oraz „Prawo do poszanowania życia rodzinnego”) 12 lipca 2016 roku

Ta sprawa dotyczyła administracyjnego zatrzymania dziecka, wówczas czteroletniego, na osiemnaście dni, w ramach procedury deportacyjnej wobec jego rodziców, obywateli Amarii. Skarżący w szczególności twierdzili, że umieszczenie ich syna w administracyjnym ośrodku detencji w Toulouse-Cornebarrieu było równoznaczne z traktowaniem sprzecznym z Artykułem 3 Konwencji (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania).

Trybunał orzekł, iż **doszło do naruszenia Artykułu 3** Konwencji (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania) w stosunku do dziecka skarżącego, uznając że z uwagi na jego wiek oraz czas trwania i warunki zatrzymania w administracyjnym ośrodku detencji, władze francuskie poddały go traktowaniu, które przekraczało próg dolegliwości wymagany przez Artykuł 3. Trybunał w szczególności zauważył, że w miejscu gdzie zostali umieszczeni rodzice w ramach administracyjnego zatrzymania, dzieci *de facto* zostały pozbawione wolności. Przyznał, że to pozbawienie wolności, które było rezultatem zgodnej z prawem decyzji rodziców, aby nie powierzać dzieci innej osobie, zasadniczo nie jest sprzeczne z prawem krajowym. Trybunał orzekł jednak, że obecność dziecka w administracyjnym ośrodku detencji, które towarzyszy swoim rodzicom, jest zgodna z Europejską Konwencją Praw Człowieka tylko wtedy, gdy władze kraju wykażą, że zastosowały ten ostateczny środek dopiero po sprawdzeniu, że w tych konkretnych okolicznościach żaden mniej restrykcyjny środek nie mógł być zastosowany. Na koniec Trybunał wskazał, że władze nie podjęły wszystkich niezbędnych kroków w celu, jak najszybszego wykonania tego środka, a tym samym ograniczenia okresu detencji. Wobec braku szczególnego ryzyka ucieczki, osiemnastodniowe zatrzymanie administracyjne wydawało się nieproporcjonalne do zamierzonego celu.

Zob. również wyroki wydane przez Trybunał tego samego dnia w sprawach **A. M. i Inni przeciwko Francji** (nr 24587/12), **R. C. i V. C. przeciwko Francji** (nr 76491/14) oraz **R. M. i Inni przeciwko Francji** (nr 33201/11).

S. F. i Inni przeciwko Bułgarii (nr 8138/16)

7 grudnia 2017 roku

Sprawa ta dotyczyła skargi złożonej przez irakijską rodzinę w związku z warunkami, w jakich przez kilka dni przetrzymywano ich w areszcie podczas próby przedostania się w 2015 roku przez Bułgarię w drodze do Europy Zachodniej. Skarżący skarżyli się zwłaszcza na warunki, w których troje małoletnich – wówczas w wieku 16, 11 i półtora roku – było osadzonych w ośrodku zatrzymań w Vidin. Dołączając nagranie video, twierdzili w szczególności, że cela, w jakiej przebywali była ekstremalnie zniszczona. Utrzymywali również, że władze nie zapewniły im jedzenia ani picia przez pierwsze 24 godziny spędzone w areszcie, oraz że butelka dla niemowlęcia oraz mleko dla najmłodszego dziecka zostały im odebrane zaraz po ich przybyciu do ośrodka i oddane matce dopiero po 19 godzinach.

Trybunał orzekł, iż **doszło do naruszenia Artykułu 3** (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania) Konwencji w odniesieniu do trójki dzieci. Trybunał zauważył w szczególności, że czas spędzony przez skarżących w odosobnieniu – okres 32 lub 41 godzin (dokładna długość czasu była kwestionowana przez strony) – był krótszy niż okresy, o których mowa w przypadku wyżej wymienionych spraw. Jednak warunki były znacznie gorsze niż we wszystkich tych przypadkach (łącznie z ograniczonym dostępem do toalet, brakiem żywności i napojów oraz opóźnionym dostępem do butelki i mleka dla niemowlęcia). Zdaniem Trybunału, przetrzymując trójkę małoletnich skarżących w takich

warunkach, nawet przez krótki czas, władze bułgarskie poddały ich nieludzkiemu i poniżającemu traktowaniu. Przyznając, że w ostatnich latach państwa członkowskie usytuowane na zewnętrznych granicach Unii Europejskiej miały trudności z radzeniem sobie z masowym napływem migrantów, Trybunał stwierdził jednak, że nie można powiedzieć, aby w tamtym czasie Bułgaria stanęła w obliczu sytuacji nadzwyczajnej w takich rozmiarach, że władze bułgarskie praktycznie nie były w stanie zapewnić minimalnie przyzwoitych warunków w ośrodkach przeznaczonych do krótkotrwałego zatrzymania, w których zdecydowały się umieszczać małoletnich migrantów niezwłocznie po ich przechwyceniu i aresztowaniu.

Skargi oczekujące na rozpatrzenie

Bilalova przeciwko Polsce (nr 23685/14)

Skarga została zakomunikowana polskiemu rządowi 13 października 2014 roku

Ta sprawa dotyczy trzymiesięcznego pobytu skarżącej i jej pięciorga dzieci, w wieku od pięciu do dziesięciu lat, w nadzorowanym ośrodku dla cudzoziemców w Polsce do czasu wydalenia do Rosji.

Trybunał zawiadomił rząd polski o złożonej skardze i skierował pytania do stron w oparciu o Artykuł 3 (zakaz nieludzkiego lub poniżającego traktowania), 5 § 1 (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) oraz 8 (prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego) Konwencji.

A.S. i Inni przeciwko Węgrom (nr 34883/17)

Skarga została zakomunikowana węgierskiemu rządowi 10 czerwca 2017 roku

Skarga dotyczy osadzenia, w warunkach bezspornie nieludzkich afgańskiej rodziny (matki, która w tamtym czasie była w ósmym miesiącu ciąży, jej męża oraz dwójki ich małoletnich dzieci) w strefie tranzytowej w Röske na granicy Węgier i Serbii na miesiąc, do czasu rozpatrzenia ich wniosku o azyl.

Trybunał zawiadomił rząd węgierski o złożonej skardze i skierował pytania do stron w oparciu o Artykuł 3 (zakaz nieludzkiego lub poniżającego traktowania), 5 (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) oraz 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego) Konwencji.

Podobne skargi oczekujące na rozpatrzenie: **N.A. i Inni przeciwko Węgrom** (nr 37325/17) **oraz H.M. i Inni przeciwko Węgrom** (nr 38967/17), zakomunikowano Rządowi 13 września 2017 roku.

Pozbawienie wolności i zakwestionowanie legalności zatrzymania

Muskhadzhiyeva i Inni przeciwko Belgii (zob. także powyżej, w punkcie „Warunki detencji”)

19 stycznia 2010 roku

Sprawa ta dotyczyła zatrzymania na okres dłuższy niż miesiąc trojga małoletnich dzieci oraz ich matki w zamkniętym ośrodku tranzytowym. Skarżący zarzucali w szczególności, że ich zatrzymanie było bezprawne, a ich odwołanie się przeciwko temu do Sądu Kasacyjnego – nieskuteczne, ponieważ zostali wydaleny z kraju zanim sąd podjął decyzję. Trybunał w szczególności zauważył, że skarżący znajdowali się w sytuacji, w której co do zasady, zgodnie z postanowieniami Konwencji, możliwe było umieszczenie ich w ośrodku (Konwencja zezwala na „zgodne z prawem aresztowanie lub detencję osoby w celu uniemożliwienia jej nielegalnego wjazdu na terytorium państwa lub osoby, przeciwko której toczy się postępowanie o wydalenie lub ekstradycję”). Nie oznaczało to jednak, że ich zatrzymanie musiało być konieczne zgodne z prawem. W niniejszym przypadku w zakresie w jakim czworo dzieci przebywało w zamkniętym ośrodku przeznaczonym dla dorosłych i niedostosowanym do ich wyjątkowej wrażliwości, mimo tego iż towarzyszyła

im matka, Trybunał stwierdził, iż **doszło do naruszenia Artykułu 5 § 1** (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) w stosunku do nich. Trybunał nie znalazł jednak żadnego powodu przemawiającego za stwierdzeniem, że detencja matki stanowiła naruszenie Konwencji. Została zgodnie z prawem zatrzymana celem wydalenia z Belgii. Dlatego też Trybunał stwierdził, że **nie doszło do naruszenia Artykułu 5 § 1** Konwencji w stosunku do niej. Następnie Trybunał wskazał, że żaden ze skarżących **nie padł ofiarą naruszenia Artykułu 5 § 4** (prawo do bezzwłocznego ustalenia przez sąd legalności pozbawienia wolności) Konwencji. Prawdą jest, że belgijski Sąd Kasacyjny wydał decyzję dotyczącą wniosku skarżących o zwolnienie po ich odesłaniu z powrotem do Polski. Uprzednio jednak dwa sądy posiadające kognicję *de facto* i *de iure* rozpatrzyły wniosek bezzwłocznie, podczas gdy jeszcze przebywali w Belgii. Trybunał podkreślił, że zasadniczo wystarczy, aby odwoływanie było rozpatrywane przez jedną instancję, pod warunkiem, że zastosowana procedura ma charakter sądowy i daje zainteresowanej osobie gwarancje odpowiednie do danego rodzaju pozbawienia wolności.

Kanagaratnam przeciwko Belgii (zob. także powyżej, w punkcie „Warunki detencji”)

13 grudnia 2011 roku

Sprawa ta dotyczyła zatrzymania matki i jej trojga małoletnich dzieci na prawie cztery miesiące w zamkniętym ośrodku dla nielegalnych cudzoziemców do czasu ich wydalenia. Skarżyli się zwłaszcza na to, że ich przedłużające się zatrzymanie nie było zgodne z prawem i było arbitralne.

Trybunał stwierdził, że **doszło do naruszenia Artykułu 5 § 1** (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) Konwencji w stosunku do trojga dzieci i ich matki, uznając że ich zatrzymanie było bezprawne. Zwłaszcza w odniesieniu do dzieci, Trybunał uznał, że poprzez umieszczenie ich w zamkniętym ośrodku zaprojektowanym dla dorosłych nielegalnych cudzoziemców, w warunkach niedostosowanych do ich wyjątkowej wrażliwości jako małoletnich, władze belgijskie nie zagwarantowały dzieciom prawa do wolności w wystarczającym stopniu. Fakt, iż dzieci nie zostały oddzielone od ich matki nie stanowił powodu do zmiany wniosków.

Popov przeciwko Francji (zob. także powyżej w punkcie „Warunki detencji” oraz poniżej w punkcie „Prawo do poszanowania życia rodzinnego”)

19 stycznia 2012 roku

Ta sprawa dotyczyła administracyjnego zatrzymania pary (dwóch osób) ubiegających się o azyl oraz z ich dwojga małoletnich dzieci na dwa tygodnie do czasu ich wydalenia. W szczególności skarżyli się, że ich detencja była bezprawna.

Trybunał orzekł, iż **doszło do naruszenia Artykułu 5 § 1** Konwencji (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) w stosunku do dzieci. W szczególności Trybunał stwierdził, że chociaż dzieci zostały umieszczone wraz ze swoimi rodzicami w skrzydle przeznaczonym dla rodzin, ich szczególna sytuacja nie została uwzględniona przez władze francuskie, które nie próbowały ustalić, czy możliwe było rozważenie alternatywnych rozwiązań, innych niż zatrzymanie administracyjne. Trybunał również stwierdził, że **doszło do naruszenia Artykułu 5 § 4** Konwencji (prawo do bezzwłocznego ustalenia przez sąd legalności detencji) wobec dzieci.

W tym względzie Trybunał zauważył zwłaszcza, że podczas gdy rodzice mieli możliwość dokonania oceny zgodności z prawem ich detencji przez francuskie sądy, to dzieci „towarzyszące” rodzicom, nie mogąc skorzystać z takiego środka, znalazły się w luce prawnej. W niniejszej sprawie w stosunku do dzieci nie wydano żadnego nakazu wydalenia, który można byłoby zaskarżyć przed sądem. Nie wydano również nakazu ich zatrzymania administracyjnego, więc sądy nie miały możliwości zbadania zgodności z prawem ich obecności w administracyjnym ośrodku detencji. W świetle powyższego, nie skorzystali z ochrony zgodnej z wymogami Konwencji.

Zob. również: wyroki w sprawach [A. B. i Inni przeciwko Francji](#) (nr 11593/12), [R. K. i Inni przeciwko Francji](#) (nr 68264/14) oraz [R. M. i Inni przeciwko Francji](#) (nr 33201/11) z 12 lipca 2016 roku.

[A. M. i Inni przeciwko Francji \(nr 24587/12\)](#) (zob. także powyżej w punkcie „Warunki detencji” oraz poniżej w punkcie „Prawo do poszanowania życia rodzinnego”) 12 czerwca 2016 roku

Ta sprawa dotyczyła zatrzymania administracyjnego dwojga małoletnich dzieci, którym towarzyszyła ich matka, w ramach procedury deportacyjnej.

W niniejszym sprawie Trybunał uznał, że **nie doszło do naruszenia Artykułu 5 § 1** Konwencji (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) w stosunku do dzieci. Zauważył, że możliwość odwołania się do łagodniejszych środków przymusu została odrzucona przez prefekta ze względu na odmowę matki skontaktowania się ze służbą graniczną w celu zorganizowania jej wyjazdu, brak dokumentów tożsamości oraz niepewny charakter jej zakwaterowania. Władze francuskie efektywnie dążyły do ustalenia, czy umieszczenie tej rodziny w administracyjnym ośrodku detencyjnym było środkiem ostatecznym, dla którego nie było alternatywy. Trybunał stwierdził również, że **doszło do naruszenia Artykułu 5 § 4** Konwencji (prawo do bezzwłocznego ustalenia przez sąd legalności pozbawienia wolności) w stosunku do dziecka.

Zob. również wyrok wydany przez Trybunał tego samego dnia w sprawie [R. C. oraz V. C. przeciwko Francji](#) (nr 76491/14).

Skargi oczekujące na rozpatrzenie

[Bilalova przeciwko Polsce \(nr 23685/14\)](#)

Skarga została zakomunikowana rządowi polskiemu 13 października 2014 roku

Zob. powyżej w punkcie „Warunki zatrzymania”

[A. S. i Inni przeciwko Węgrom \(nr 34883/17\)](#)

Skarga została zakomunikowana rządowi węgierskiemu 10 lipca 2017 roku

Zob. powyżej w punkcie „Warunki zatrzymania”

Prawo do poszanowania życia rodzinnego

[Popov przeciwko Francji](#) (zob. także powyżej w punkcie „Warunki zatrzymania” oraz poniżej w punkcie „Pozbawienie wolności”) 19 stycznia 2012 roku

Sprawa ta dotyczyła administracyjnego zatrzymania pary ubiegającej się o azyl i ich dwojga dzieci na dwa tygodnie do czasu ich wydalenia. Skarżący twierdzili w szczególności, że ich umieszczenie w ośrodku detencyjnym nie było środkiem koniecznym do osiągnięcia zamierzonego celu oraz, że warunki i czas trwania zatrzymania stanowiły nieproporcjonalną ingerencję w ich prawo do życia prywatnego i rodzinnego.

Trybunał orzekł, że doszło do **naruszenia Artykułu 8** Konwencji (prawo do poszanowania życia rodzinnego i osobistego) w stosunku do dzieci oraz ich rodziców. Po pierwsze zauważył, że ingerencja w życie rodzinne skarżących spowodowana ich dwutygodniową detencją w ośrodku pozostawała w zgodzie z francuskim kodeksem dotyczącym wjazdu i pobytu cudzoziemców oraz prawa do azylu, jak również prowadziła do realizacji uprawnionego celu, jakim jest zwalczanie nielegalnej imigracji oraz zapobieganie przestępczości. Następnie, odwołując się do szerokiego konsensusu, zwłaszcza w prawie międzynarodowym, co do tego, że interesy dzieci mają

pierwszorzędne znaczenie w przypadku podejmowania jakichkolwiek decyzji, które ich dotyczą, Trybunał zauważył, że Francja była jednym spośród zaledwie trzech państw europejskich, które systematycznie umieszczają nieletnich pozostających pod opieką w ośrodku detencyjnym. W niniejszej sprawie, ponieważ nie istniało szczególne ryzyko ucieczki skarżących, ich zatrzymanie nie było uzasadnione żadną nagłą potrzebą społeczną, zwłaszcza jeśli się weźmie pod uwagę, że w sierpniu 2007 roku umieszczenie ich w hotelu nie stanowiło problemu. Jednak władze francuskie, jak się wydawało, nie szukały żadnego innego rozwiązania niż detencja ani nie zrobiły wszystkiego, co w ich mocy, żeby nakaz deportacji został wykonany tak szybko, jak to możliwe. Końcowo, po przypomnieniu, że w sprawie *Muskhadzhiyeva i Inni przeciwko Belgii* (zob. powyżej w punkcie „Warunki detencji” i „Prawo do wolności i bezpieczeństwa”) podobną skargą została odrzucona, Trybunał, biorąc pod uwagę powyższe czynniki i ostatecznie orzecznictwo dotyczące „najlepszego interesu dziecka” w kontekście detencji dzieci migrantów², zważył że najlepszy interes dziecka wymagał nie tylko tego, aby rodzina pozostawała razem, ale również aby ograniczyć przypadki detencji rodzin z małymi dziećmi. W przypadku skarżących Trybunał uznał, że dwutygodniowe osadzenie w zamkniętym ośrodku było nieproporcjonalne w stosunku do zamierzonego celu.

Zob. również: wyroki w sprawach [A.B. i Inni przeciwko Francji](#) (nr 11593/12) i [R.K. i Inni przeciwko Francji](#) (nr 68264/14) z 12 lipca 2016 roku oraz wyrok w sprawie [Bistieva i Inni przeciwko Polsce](#) z 10 kwietnia 2018 roku².

[A. M. i Inni przeciwko Francji \(nr 24587/12\)](#) (zob. także powyżej w punkcie „Warunki detencji” oraz „Pozbawienie wolności”)
12 lipca 2016 roku

Sprawa ta dotyczyła administracyjnej detencji dwojga małoletnich dzieci towarzyszących swojej matce w ramach procedury deportacyjnej.

Trybunał orzekł, że **nie doszło do naruszenia Artykułu 8** Konwencji (prawo do poszanowania życia rodzinnego i osobistego) w stosunku do dzieci oraz ich matki, uznając, iż nie ucierpieli z powodu nieproporcjonalnej ingerencji w ich prawo do poszanowania życia rodzinnego. Trybunał zaznaczył w szczególności, że środek w postaci detencji został użyty do realizacji uprawnionego celu walki z nielegalną imigracją oraz kontrolowania wjazdu i pobytu cudzoziemców we Francji. Służył on, *inter alia*, ochronie bezpieczeństwa narodowego, prawa i porządku publicznego oraz gospodarki kraju, a także zapobieganiu przestępstwom. W niniejszej sprawie Trybunał stwierdził, że detencja trwająca łącznie osiem dni nie wydawała się nieproporcjonalna do zamierzonego celu.

Zob. również wyrok wydany przez Trybunał tego samego dnia w sprawie [R. C. i V. C. przeciwko Francji \(nr 76491/14\)](#).

Skarga oczekująca na rozpatrzenie

[Bilalova przeciwko Polsce \(nr 23685/14\)](#)

Skarga została zakomunikowana polskiemu rządowi 13 października 2014 roku
Zob. powyżej w punkcie „Warunki detencji”

² Zob. [Rahimi przeciwko Grecji](#), wyrok z 5 kwietnia 2011 r.

³ Orzeczenie nabierze ostatecznego charakteru w okolicznościach określonych w Artykule 44 § 2 (ostateczne orzeczenia) [Europejskiej Konwencji Praw Człowieka](#)

Teksty i dokumenty

Zob. zwłaszcza:

[Podręcznik europejskiego prawa dotyczącego azylu granic i imigracji](#), Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej / Europejski Trybunał Praw Człowieka, 2013

- [stronę internetową](#) Konwencji Rady Europy o ochronie praw człowieka i materiały tematyczne o „Migracji”

- [stronę internetową](#) Specjalnego Przedstawiciela Sekretarza Generalnego Rady Europy ds. migracji i uchodźców

---

Media Contact:

Tel.: +33 (0)3 90 21 42 08